

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

PR. 24/01.02.22
CY, CMD

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-769 din 10.02.2022

La nr. 24 din 01.02.2022

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (Codul contravențional nr.218/2008 - art.135, 136 ș.a.; Legea nr.591/1999 - art.36 și Legea nr.1538/1998 - art.98).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Iulian RUSU

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
P.D.P. Nr. <u>345</u>		
" <u>14</u> "	<u>02</u>	<u>2022</u>
Ora _____		

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/7717 din 10.02.2022

la proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (Codul contravențional nr.218/2008 - art.135, 136 ș.a.; Legea nr.591/1999 - art. 36 și Legea nr.1538/1998 - art.98)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pentru consultare publică pe pagina web a Parlamentului Republicii Moldova, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul părților interesate. Totuși, nu a fost respectată norma prevăzută la art.8 lit.a) din Legea nr.239/2008, care prevede publicarea

anunțului cu privire la inițierea elaborării proiectului de decizie.

Prin urmare, deși rigorile de transparență decizională au fost respectate fragmentar, părțile interesate au avut acces la proiect și materialele aferente acestuia.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative proiectul are drept scop „reglementarea răspunderii contravenționale pentru circulația și parcare a ciclomotoarelor și altor mijloace de transport pe terenurile fondului forestier, în spațiile verzi din afara drumurilor publice și în alte locuri interzise prin lege.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea Codului contravențional nr.218/2008 prin completarea art.135 cu precizarea noilor tipuri de vehicule a căror circulație și parcare pe terenurile fondului forestier, ariilor naturale protejate, în spațiile verzi în afara drumurilor publice și în locuri interzise se va sancționa contravențional.

Suplimentar, se propune majorarea cuantumului amenzilor aplicate pentru contravențiile prevăzute la art.135, art.136 și art.137 din Codul contravențional nr.218/2008 de la 3 - 12 unități convenționale la amenzi în valoare de la 80 - 100 unități convenționale pentru persoane fizice și 120 - 150 unități convenționale pentru persoane juridice. În același timp, în cazul art.135 și art.136 se exclude avertismentul ca tip de sancțiune contravențională aplicabilă persoanei fizice.

Totodată, la art.36 din Legea nr.591/1999 cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale, precum și la art.98 alin.(1) din Legea nr.1538/1999 privind fondul ariilor naturale protejate de stat se substituie sintagma „răspundere administrativă” cu textul „răspundere contravențională”.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul statului în vederea asigurării măsurilor de protecție asupra spațiilor verzi precum și asigurarea consolidării capacităților instituțiilor statului în vederea prevenirii și combaterii acțiunilor ilicite de deteriorare și distrugere a obiectivelor naturale prețioase, prin reglementarea extinsă a tipurilor de mijloace de transport utilizate la săvârșirea faptei ilicite și majorarea cuantumului amenzilor aplicate persoanelor fizice și persoanelor juridice.

Prin urmare, se constată că interesul promovat de proiect este conform interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;

f) *modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare*".

În nota informativă sunt specificate condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite cu precizarea principalelor prevederi și evidențierea elementelor noi.

Astfel, considerăm că nota informativă conține o justificare suficientă a promovării proiectului de act normativ.

1.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) *fundamentarea economico-financiară*".

Implementarea în practică a normelor proiectului nu necesită alocarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul de stat, fapt confirmat și de către autor în nota informativă.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) *se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]*

c) *terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]*

e) *se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]*

f) *se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;*

g) *se evită tautologiile juridice;*

h) *se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]*".

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, însă în conținutul normei prevăzute la art.I pct.4 din proiect sunt identificate omisiuni în ce privește modificarea art.423¹⁰ din Codul contravențional nr.218/2008, astfel creând confuzii în înțelegerea și implementarea corectă a prevederilor proiectului. Analiza detaliată este prezentată la compartimentul III al raportului.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului au fost identificate norme contradictorii dintre prevederile prevăzute la art.I pct.4 din proiect și reglementările art.405 din Codul contravențional nr.218/2008. Conflictul normativ prevede reglementarea paralelă a competenței autorităților administrative locale și Inspectoratului pentru Protecția Mediului în constatarea contravențiilor prevăzute la art.135 din Codul contravențional. Analiza detaliată este prezentată la compartimentul III al raportului.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului reglementează activitatea organelor specializate ale administrației publice locale, împuterniciți cu sarcina constatării contravențiilor prevăzute la art.135 din Codul contravențional nr.218/2008. Cu toate acestea, la art.I pct.4 din proiect lipsește precizarea aliniatului art.423¹⁰ supus modificării, fapt ce poate crea confuzii la interpretarea și implementarea

corectă a proiectului legii de modificare a unor acte normative. Analiza detaliată este prezentată la compartimentul III al raportului.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -	
Art.I pct.4 4. La articolul 423 ¹⁰ după textul „126 ¹ ”, se completează cu textul „art.135,”.	
Obiecții: Conform textului art. 423 ¹⁰ din Codul contravențional nr.218/2008, textul „126 ¹ ” se menționează la alin. (1) și (3) al articolului prenotat. Astfel, nu este clar precizat la ce aliniat se vor face modificările propuse, întrucât completarea unui sau altui aliniat suportă consecințe asupra modului de implementare a actului normativ. Mai mult, la alin.(3) al art.423 ¹⁰ , după textul „126 ¹ ”, se stabilește competența de examinare a proceselor-verbale cu privire la contravenții a comisiei administrative formată pe lângă autoritatea publică locală executivă. Totodată, la alin.(1) art.398 din Codul contravențional se statuează competența comisiei administrative de examinare a contravențiilor, normă care ar trebui modificată în cazul atribuirii comisiei administrative a sarcinii de examinare a contravenției prevăzute la art.135. De asemenea, subliniem că competența de constatare a contravențiilor prevăzute la art.132 - 154 din Codul contravențional, implicit a art.135, potrivit art.405 din Cod este atribuită Inspectoratului pentru Protecția Mediului. În acest caz, se impune necesitatea modificării art.405 din Cod în scopul evitării conflictului de competență în constatarea acțiunii ilicite.	
Recomandări: Prin urmare, se recomandă revizuirea pct.4 prin precizarea aliniatului de la art.423 ¹⁰ din Codul contravențional supus completării, precum și modificarea art.405 din Codul contravențional în scopul prevenirii apariției conflictului de competență în constatarea faptei ilicite.	
Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> ● Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive ● Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative ● Concurența normelor de drept ● Atribuții paralele	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> ● Încurajarea sau facilitarea actelor de:<ul style="list-style-type: none"> - corupere activă - dare de mită - corupere pasivă - luare de mită - trafic de influență - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - conflict de interese și/sau favoritism - îmbogățire ilicită - influențare necorespunzătoare - nerespectare a regimului cadourilor

IV. Concluzia expertizei

Proiectul de act legislativ prevede modificarea Codului contravențional nr.218/2008, Legii nr. 591/1999 cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale și Legii nr.1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat, având drept obiectiv lărgire spectrului de aplicare a Codului contravențional și majorarea amenzilor aplicate persoanelor fizice și juridice în cazul constatării faptelor ilicite pasibile de sancțiune contravențională.

În procesul de promovare a proiectului de decizie, rigorile de transparență decizională statuate de Legea nr.239/2008, au fost în mare parte asigurate. Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului și promovează interesul public prin aplicarea sancțiunilor contravenționale demotivante pentru faptele ilicite ce determină distrugerea sau vătămarea mediului înconjurător.

În conținutul proiectului au fost depistate omisiuni în precizarea normelor supuse modificării, fapt ce creează impedimente în implementarea corectă a prevederilor proiectului. Totodată, se constată apariția conflictului normativ referitor la competența de constatare a contravenției prevăzute la art. 135 din Codul contravențional, care în prezent este atribuită Inspectoratului pentru Protecția Mediului.

Prin urmare, în scopul prevenirii apariției manifestărilor de corupție în procesul de implementare a proiectului se recomandă revizuirea acestuia prin prisma obiecțiilor și recomandărilor enunțate în prezentul raport de expertiză anticorupție.

10.02.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Daniela Carbuni , Inspector superior

